

Vlatko Mileta: Leksikon Europske unije

Politička kultura, Zagreb, 2003.

Sudu stručne i znanstvene javnosti, ali i najširem čitateljstvu krajem prošle godine predstavljena je knjiga Vlatka Milete, *Leksikon Europske unije*.* Autor je dugogodišnji istaknuti profesor Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu, na kojem je uz niz funkcija, obnašao i dužnost dekana. Nastavu iz područja ekonomije i ekonomske politike izvodio je na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu, Prirodoslovno-matematičkom fakultetu i Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Prof. Mileta je autor brojnih znanstvenih radova i knjiga o suvremenom procesu integracije u Europi, kao i aktivan znanstveni istraživač na više dugogodišnjih projekata, kao što su npr. "Ekonomska sigurnost i suradnja"; "Europski gospodarski prostor i položaj Hrvatske" te "Hrvatska i europske integracije". Bio je ili je trenutno urednikom više znanstvenih i stručnih časopisa i priloga u relevantnim publikacijama.

Po osnovnoj koncepciji, *Leksikon Europske unije*, tiskan prošle godine, u nakladi Nakladno-istraživačkog zavoda *Politička kultura* iz Zagreba, naslanja se na prethodne publikacije istog autora *ABC-Europske zajednice*, tiskane 1992. godine, odnosno *ABC-Europske unije*, tiskane 1997. godine. Međutim, sadržajno je tako dopunjen da se može smatrati novim djelom. Isto tako, mnoge su natuknice prerađene i tumačene sukladno današnjem stanju. Rukopis je dovršen u svibnju 2003. godine.

Izdavanje ovog *Leksikona* može se promatrati i u kontekstu širih izdavačkih aktivnosti koje se poduzimaju u Republici Hrvatskoj u cilju upoznavanja s temeljnim načelima, strukturom i djelovanjem EU. Ovdje ćemo spomenuti samo neke publikacije: *Četverojezični rječnik prava Europske unije*, u izdanju Hrvatske informacijsko-dokumentacijske referalne agencije i Ministarstva za europske integracije RH, 2003; *Praktični vodič kroz labirint EU*, *Mali leksikon europskih integracija*, obje u izdanju Ministarstva za europske integracije RH.

Knjiga je strukturirana tako da uz predgovor i temeljne činjenice o EU osim glavnog dijela, tj. leksikona u užem smislu (pojmovnika), sadrži i niz aktualnih i vrlo informativnih priloga. To su: *Institucije i tijela Europske unije*, *Lista kratica*, *Kronologija*, *Zaduženja novoizabranih članova Europske komisije*, *Projekcija financijskog plana Europske unije – 2000-2006*, *Broj glasova država članica u EU u Vijeću ministara*, *Broj članova Europskog parlamenta* i *Kronologija odnosa Republike Hrvatske i Europske unije*.

*

Riječ prof. dr. sc. Željka Šumana na promociji na Sveučilištu u Mostaru, 2. travnja 2004. godine.

Praktičnu stranu *Leksikona* upotpunjuje i kazalo koje se nalazi na njegovom samom kraju.

Po Klaiću, leksikon je "knjiga u kojoj su abecednim redom poredani i protumačeni različiti pojmovi". Tako nam i autor Mileta na nešto više od 300 stranica srednjeg formata prezentira i tumači temeljne činjenice o Europskoj uniji, detaljnu kronologiju evolucije EEZ u EU sa svim dosadašnjim proširenjima članstva, komunitarne politike uključujući i onu najvažniju te ujedno i najprijeporniju – agrarnu. Tu su i pojmovi koji rasvjetljavaju ulogu i položaj EU i u širem globalnom kontekstu gospodarskih i financijskih odnosa i procesa. U nizu pojmova objašnjava se i politika EU prema pristupajućim zemljama te posebno prema zemljama Jugoistočne Europe, tj. Zapadnog Balkana. Posebna pažnja, što je i razumljivo, posvećena je razvoju odnosa Republike Hrvatske i Europske unije. U *Leksikonu* je, konačno, objašnjen i čitav niz, za običnog čovjeka enigmatskih kratica i akronima iz bogatog eurokratskog rječnika, kao što su: CARA, CARDS, COST, INTERREG, SAPARD i sl.

Imajući u vidu iznimnu dinamiku europskih integracija, treba, uz iscrpnu informatičnost i pouzdanost podataka, pozdraviti autorov napor da ažurira *Leksikon* praktično do momenta predaje u tisak.

Danas je Europska unija, kao zajednički naziv za više integracijskih cjelina razvijenih država Zapadne Europe, nezaobilazan činitelj međunarodnih gospodarskih i političkih odnosa, pa samim time i nezaobilazna tema i fokus znanstvenog i stručnog interesa. Prof. Mileta se i ovim svojim djelom potvrđuje kao vrstan znalac najšire problematike europskih integracija, a *Leksikon* ujedno upotpunjuje i njegov dosadašnji, od stručne javnosti zapažen, opus vezan uz navedenu problematiku.

Autor je, uz uvažavanje selektivnosti kao "prokletstva" svakog leksikona, uspio iz labirinta Europske unije izvući ono najbitnije te pretočiti u djelo koje se čita u kontinuitetu. Mileta, zapravo, od slova do slova slaže mozaik onoga što treba znati o Europskoj uniji.

Može se reći da *Leksikon Europske unije* pristiže pred sud čitateljstva u iznimno aktualnom trenutku približavanja Republike Hrvatske, ali i BiH te drugih zemalja iz najbližeg okruženja, Europskoj uniji.

Republika Hrvatska u ovom mjesecu (travanj) očekuje pozitivan *avis* Komisije, što bi joj priskrbilo status kandidata i otpočinjanje pregovora o pristupanju.

Bosna i Hercegovina je, nažalost, praktično još uvijek bez ugovornog odnosa s EU i, po najpovoljnijem scenariju, uskoro bi trebala otpočeti pregovore s EU o *Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju*. Istodobno je u tijeku izrada strategije pristupanja Bosne i Hercegovine EU, a upravo je završena prva cjelovita srednjoročna razvojna strategija 2004-2007, u kojoj je pitanjima približavanja EU posvećeno dosta pažnje. No, opća je ocjena da tempo kojim se provode reforme u BiH za ispunjavanje uvjeta za početak pregovora o potpisivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju nije zadovoljavajući.

Leksikon Europske unije je, zaključimo, nezaobilazno i korisno štivo te praktičan priručnik (*reference book*) za sve one koji se u svom radu susreću s

najširoom problematikom Europske unije ili, pak, čiji se profesionalni, znanstveni i drugi interesi preklapaju s ovdje objašnjenim pojmovima i temama.

Posebno će dobro doći u programima izobrazbe naših kadrova koji su na bilo koji način uključeni u proces pristupanja BiH Europskoj uniji, ali i drugim međunarodnim institucijama (WTO). Siguran sam da sadržaj ove knjige neće izmaknuti ni interesu vladinih dužnosnika, članova parlamenta, predstavnika businessa, i, posebno, studenata.

Željko Šuman